

Project O702: Hulp bij richtlijnen kabels en leidingen

Beschrijving van het project

Het wordt steeds drukker en voller in de ondergrond. Ontwikkelingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de digitale connectiviteit (5G) zorgen ervoor, dat er steeds meer ruimte wordt geclaimd door een toenemend aantal partijen. Daarnaast biedt de Omgevingswet straks meer vrijheid voor particuliere initiatieven, waardoor deze claim alsmaar groter wordt. Niet alleen de fysieke leefomgeving wordt door deze ontwikkelingen geraakt. De toenemende claim op de ondergrond zorgt er ook voor dat het steeds moeilijker wordt om grip te krijgen op de juridische rechtsverhoudingen tussen de verschillende partijen.

In Nederland wordt zoveel mogelijk decentraal geregeld. Elke gemeente kan daarom zijn eigen verordeningen opstellen, eigen normen opstellen en richtlijnen bedenken. Dit geldt ook voor kabels en leidingen, waarbij voor dit terrein nog eens geldt dat de verhoudingen in de afgelopen decennia exponentieel zijn toegenomen en elke gemeente daar op zijn eigen manier op reageert. Er is geen Wet kabels en leidingen die houvast biedt bij het inregelen van het beleid en de processen. De behoefte aan meer duidelijkheid en grip is dan ook groot en deze behoefte wordt gevoeld in de gehele keten.

Al enige tijd geleden kwam het Coelo rapport uit, waarin de lappendeken aan regelgeving op het gebied van kabels en leidingen benoemd werd. Uit de platformbijeenkomsten van het COB is recent nog steeds hetzelfde geluid gekomen: er is een woud aan regelgeving onder lokale overheden, waardoor het lastig is voor netbeheerders en bouwers om te plannen en te anticiperen. Het gebrek aan inzicht in de wijze waarop kabels en leidingen in gemeentelijke organisaties geborgd is en de werkwijze in de praktijk werkt de kabel- en leidingketen tegen. Als eerste reactie is het idee geopperd om 1 uniforme regeling te maken waarin alles wordt geregeld. Al snel bleek dit praktisch gezien niet haalbaar te zijn, omdat de juridische complexiteit en het feit dat gemeenten allemaal autonome bevoegdheid hebben op dit terrein het bijna onmogelijk maakt om op korte termijn een uitputtende regeling te creëren.

De behoefte aan uniformiteit blijft bestaan. Uniformiteit die met de komende Omgevingswet overigens niet zal worden gegeven, want het onderdeel kabels en leidingen in omgevingsplannen zal nog steeds komen vanuit de lokale overheden zelf. Dit betekent dat de wet kan veroorzaken dat de keten harder door het woud aan regels wordt geduwd als er niet meer duidelijkheid wordt verschaft. Dit vergroot het risico op gebrekkig lopende processen en daarmee ook de kans op het stilvallen van projecten. Bovendien wordt door de toenemende en sneller gaande (technische) ontwikkelingen het ook steeds urgenter om meer inzicht te krijgen. Daarom moet gezocht worden naar een oplossing die inspelt op de behoefte naar uniformiteit, maar die wel op een relatief eenvoudige wijze én op korte termijn uitgevoerd kan worden.

Gezien het bovenstaande, richt dit project zich op de vraag hoe meer grip en structuur aangebracht kan worden aan de huidige wirwar aan regelgeving en (rechts-)verhoudingen als het gaat om kabels en leidingen.

Probleemstelling/doelstelling

Het project richt zich inhoudelijk op beleid van lokale overheden. Zij zijn immers verantwoordelijk voor de ruimtelijke afweging en vormen daarom de spil als het gaat om ingrepen in de fysieke leefomgeving. Het project levert als resultaat handvatten op voor de gehele keten. Netbeheerders moeten anticiperen op een steeds snellere bouw en bij bouwers wordt steeds meer initiatief neergelegd. Hierdoor is het van belang dat het voorspelbaar is op welke manier ruimtelijke ingrepen worden aangevlogen.

Het doel van dit project is om te inventariseren en een representatief inzicht te verschaffen in het gebruik van de verschillende soorten regelgeving en richtlijnen op het gebied van kabels en leidingen, aan de hand van de universele indeling van het verloop van een project (initiatief, haalbaarheid, uitwerking/ontwerp, voorbereiding, uitvoering, afronding).

Plan van aanpak, inclusief mijlpalen

Het project omvat een vormingsfase, een beoordelingsfase en een creatiefase.

Vormingsfase:

- Interviews met andere stakeholders: aannemers (3 grote, 3 middel, 3 kleine) en netbeheerders (2x water, 2x energie, 2x telecom), ingenieursbureaus (3x), 2x waterschap, met als doel het ophalen van de essentiële zaken waarin inzicht gewenst is
- Inventarisatie van gehanteerde processen en documenten/richtlijnen bij projecten door middel van survey naar 50 gemeenten
- Inventarisatie voorkomende regelingen en richtlijnen (deskresearch)
- Verdiepende interviews (G4) naar gebruik en werkwijze van hun regelgeving
- Verdiepende interviews met 6 gemeenten naar gebruik en werkwijze van hun regelgeving

Beoordelingsfase:

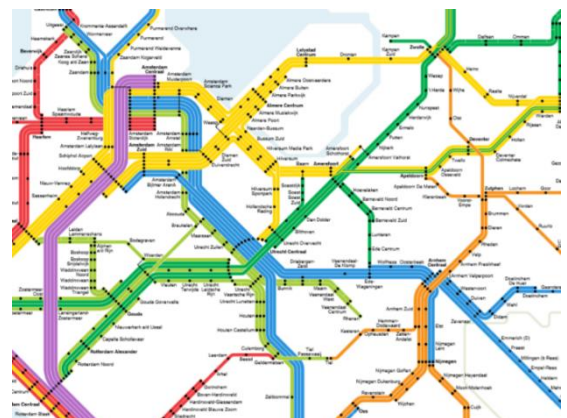
In deze fase gaan we categoriseren en vaststellen welke gemene delers er zijn en welke verschillen. Aan de hand van deze data gaat de creatiefase in. Dit gebeurt door middel van het analyseren van de uitkomsten van de interviews, de surveys en het bureauonderzoek die in de vorige fase zijn verricht. De uitkomsten worden in rapportvorm opgeleverd, met een reviewronde via de deelnemende partijen.

Creatiefase:

Met dit project willen we twee zaken creëren: Orde en uniformiteit

1. Orde door middel van het tussenproduct: De spoorkaart

De spoorkaart komt tot stand doordat het projectteam maximaal vier 'sporen' opzet met voorkomende werkwijzen met regels en richtlijnen. Het projectteam bestaat uit een adviseur met 39 jaar ervaring binnen de gemeentelijke organisatie en een jurist met ervaring op het terrein van gemeentelijk kabel en leiding beleid. De sporen worden door een vormgever bij het COB omgezet in een spoorkaart die wordt gedeeld via de kanalen van het COB.

2. Een advies over de haalbaarheid om van de spoorkaart met verschillende sporen, naar één proceslijn te gaan en de wijze waarop dit kan plaatsvinden.

Een expertgroep stelt vast of er een ideale vorm is voor het gebruik van regels en richtlijnen, in relatie tot de informatiebehoefte per projectfase. De expertgroep bestaat uit 12 tot 20 personen

(vast te stellen tijdens de interviews in de eerste fase). In een middagsessie wordt de haalbaarheid van één proceslijn vastgesteld. De onderbouwing wordt vastgelegd in een ondersteunende rapportage en voorzien van een advies. Dit advies wordt de basis van een vervolgtraject, dat in de Kennisarena wordt ingebracht, of aan FCK-CT voorgelegd, afhankelijk van de uitkomsten.

Deelnemende partijen

Volgt

Deliverables

Activiteit/Deliverable	Geplande datum
Vormingsfase: data voor de beoordeling	Q3 2020
Beoordelingsfase: Programma van Eisen voor producten	Q4 2020
Creatiefase spoorkaart: Spoorkaart met 4 sporen	Q1 2021
Creatiefase processchema: Processchema uniform gebruik	Q1 2021